

Arkadiusz Machniak¹

II Międzynarodowy Kongres Antyterrorystyczny „Działania antyterrorystyczne i kontrterrorystyczne. W poszukiwaniu dobrych praktyk”, Warszawa 9–10 kwietnia 2024 r.

II Międzynarodowy Kongres Antyterrorystyczny zorganizowany został w dniach 9–10 kwietnia 2024 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Przyjął formułę międzynarodową z udziałem ekspertów reprezentujących struktury NATO, instytucji bezpieczeństwa międzynarodowego oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej. W kongresie brało udział około 300 reprezentantów cywilnych i mundurowych uczelni wyższych oraz ośrodków eksperckich, instytucji bezpieczeństwa, sektora ochrony, zabezpieczeń technicznych, obiektów infrastruktury krytycznej i użyteczności publicznej. Kongres był nie tylko wydarzeniem na forum naukowym, ale również platformą umożliwiającą uczestnikom zapoznanie się z aktualnymi rozwiązaniami sektora zabezpieczeń technicznych, promowanych przez podmioty komercyjne, które na stoiskach wystawienniczych i w czasie sesji plenarnych prezentowały specjalistyczny sprzęt, urządzenia i materiały wykorzystywane między innymi do zwalczania zjawiska terroryzmu.

Obszarami dyskursu II Międzynarodowego Kongresu Antyterrorystycznego były takie zagadnienia jak: terroryzm i jego charakterystyka, zamachy terrorystyczne – istota, cechy i studium przypadku, podstawy prawne działań antyterrorystycznych, działania kontrterrorystyczne i ich

¹ Dr Arkadiusz Machniak, Instytut Nauk o Polityce, Kolegium Nauk Społecznych, Uniwersytet Rzeszowski, al. mjr. W. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: machniakar-kadiusz@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8092-9973.

wymiar instytucjonalny, reagowanie i odbudowa w działaniach antyterrorystycznych, zapobieganie i przygotowanie w działaniach antyterrorystycznych.

Głos w debacie zabrali naukowcy, eksperci, przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, żołnierze Sił Zbrojnych RP, funkcjonariusze Policji, służb specjalnych i innych instytucji bezpieczeństwa publicznego, operatorzy policyjnych i wojskowych sił specjalnych, pracownicy ochrony i zabezpieczenia technicznego oraz funkcjonariusze sektora ratownictwa.

Kongres otworzył były żołnierz Oddziału Specjalnego Żandarmerii Wojskowej, obecny prorektor i wykładowca Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron w Krakowie mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach. W wystąpieniu otwierającym brał też udział dr hab. Piotr Gawliczek reprezentujący NATO DEEP eAcademy oraz UWM w Olsztynie.

W pierwszej sesji zatytułowanej: „Terroryzm i zamach terrorystyczny – od teorii do praktycznych wniosków” wystąpili: prof. Conor Gearty – British Academy, Royal Irish Academy, który wygłosił referat pt. *Homeland Insecurity* (online), następnie głos zabrał prof. Sajjan M. Gohel reprezentujący British Academy oraz Asia Pacific Foundation w wystąpieniu pt. *The Return of ISIS – The Anatomy of the Russia Attack* (online). Następnym prelegentem był przedstawiciel Ministerstwa Obrony Narodowej Ukrainy prof. Volodymyr Mirnenko prezentujący referat pt. *Challenges of the Transformation of the Ukrainian Higher Military Education. System during the War. Experiences and Recommendations*. Po nim wystąpił przedstawiciel Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv płk dr hab. Yurii Punda z referatem zatytułowanym: *Russian War against Ukraine. Lessons Learned Curriculum Guide – April 2024 Perspective*. W następnej kolejności wystąpili: dr hab. Robert Borkowski, prof. KAAFm w Krakowie, z referatem pt. *Czym w istocie jest terroryzm. Próba refleksji teoretycznej i meta-teoretycznej*, dr Katarzyna Maniszewska z Collegium Civitas z *W kierunku nowej definicji terroryzmu. wyzwania i perspektywy*. Pierwszą sesję zakończył dr hab. Ryszard M. Machnikowski, wygłaszając referat pt. *Ewaluacja skuteczności wybranych polityk antyterrorystycznych państw europejskich w latach 2005–2020: analiza porównawcza Bel*.

W kolejnej sesji pt. „Działania antyterrorystyczne w fazie zapobiegania i przygotowania” z referatami wystąpili: ppłk Piotr Fedorowicz z CPT ABW – *Rola prewencji terrorystycznej w przeciwdziałaniu zagrożeniom*, ppłk rez. dr Arkadiusz Machniak z UR – *Zwalczanie terroryzmu w Unii Europejskiej – aktualne trendy i wyzwania*, dr hab. Tomasz Ka-

miński, prof. WAT/UW – *Zwalczanie nielegalnego wykorzystania poczty dyplomatycznej dla celów terroryzmu państwowego*, dr Klaudia Skelnik z UWSB Merito – *Zarządzanie informacją w działaniach antyterrorystycznych w fazie zapobiegania terroryzmowi i zamachom terrorystycznym*, dr Anna Grabowska-Siwiec, była funkcjonariuszka ABW i niezależny ekspert – *Wywiad a działania o charakterze terrorystycznym*, dr Tomasz Wróblewski z UWSB Merito – *Wykorzystanie sztucznej inteligencji w zapobieganiu zagrożeniom terrorystycznym*, bryg. dr Izabella Grabowska-Lepczak z APOż. – *Praktyczny wymiar edukacji antyterrorystycznej w Polsce* oraz mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach, prof. WSBI Apeiron.

Po dwóch sesjach miał miejsce panel dyskusyjny z udziałem ekspertów, podczas którego głos zabrali: mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach, prof. WSBPI Apeiron, dr hab. Tomasz Aleksandrowicz, prof. APwSz., dr hab. Aleksandra Gasztold, prof. UW, mł. bryg. dr hab. inż. P. Gromek, prof. APOż., i dr hab. K. Mrocza, prof. UW, którzy to dyskutowali na temat diagnozy i kierunków doskonalenia działań antyterrorystycznych w fazach zapobiegania i przygotowania.

Sesję trzecią otworzyli swoim wystąpieniem pt. *Rezylencja – odporność wobec ataków* przedstawiciele Akademii Pożarniczej w Warszawie w osobach: mł. bryg. dr Barbara Szykuła-Piec oraz st. bryg. dr inż. Robert Piec. Następnie referaty wygłosili: dr hab. Aleksandra Skrobacz, prof. WAT, oraz Franciszek Wołoch: *Wykorzystanie budowli ochronnych w czasie zdarzeń o charakterze terrorystycznym*, Martin Jennings z firmy BBX: *Challenge the norm, think smarter to protect better. Discussing Martyn's Law&blast ballistic proof construction for the modern era*, Grzegorz Cieślak z Collegium Civitas: *Ustawa antyterrorystyczna – 8 lat, 8 wniosków, 800 obiektów*, mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach, prof. WSBPI Apeiron: *Odporność obiektów na zamachy terrorystyczne – dobre praktyki i rekomendacje*, dr hab. Marek Pawlik, prof. Instytutu Kolejowego: *Budowanie odporności kolei na cyberzagrożenia*, insp. SOK Bartosz Iwasieczko: *Transport kolejowy wobec zagrożeń terrorystycznych i dywersyjnych*, Robert Fintak – Polska Izba Systemów Bezzałogowych: *Zastosowanie bezzałogowców w potencjalnych atakach terrorystycznych*.

W drugim dniu kongresu odbyły się dwie sesje plenarne. W pierwszej z nich wystąpili: dr hab. Andrzej Czop, prof. UWSB Merito, z referatem: *Możliwość zwiększenia efektywności działań SUFO w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa terrorystycznego*, dr Paweł Pajorski reprezentujący WSBPI Apeiron: *Przygotowania członków grup interwencyjnych prywatnych podmiotów gospodarczych świadczących usługi ochrony*

osób i mienia do kinetycznej konfrontacji z terrorystami, Marcin Pyclik z Polskiej Izby Ochrony: *Kluczowa rola pracowników ochrony w przeciwdziałaniu i zapobieganiu skutkom zamachów terrorystycznych – nowe specjalizacje w służbach ochrony*, Jarosław Jaźwiński z firmy „DFE Security”: *Systemy Entrance Control dla osób i pojazdów, wykorzystywane jako zabezpieczenie przed infiltracją oraz atakiem przy użyciu pojazdu*, kpt dr inż. Rafał Wróbel z APOż.: *Uwarunkowania ewakuacji uczestników wydarzeń gromadzących rzesze ludzi*, st. str. dr Wojciech Wróblewski z APOż.: *Zastosowanie procedur Tactical Combat Casualty Care (TCCC) w działalności operacyjnej Państwowej Straży Pożarnej w aspekcie reagowania na incydenty o charakterze terrorystycznym*, Zygmunt R. Trzaskowski z firmy „Hertz New Technologies”: *System antydronowy jako niezbędny element ochrony obiektów infrastruktury krytycznej*, płk dr Grzegorz Kaliciak i ppłk dr hab. Rafała Parczewski, prof. WAT: *Nielegalne wykorzystania BSP w obliczu współczesnych zagrożeń*, Robert Kotecki – niezależny negocjator: *Negocjacje AI w sytuacjach kontrterrorystycznych, zakładniczych, uprowadzeń, aktywnego strzelca, samobójczych i kryzysowych*, płk rez. dr hab. inż. Tomasz Smal, prof. UWSB Merito: *Droga do mądrego przywództwa*, mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach, prof. WSBPI Apeiron: *Diagnoza organizacji reagowania na zamachy terrorystyczne w Polsce – wnioski do projektowania skutecznych rozwiązań*.

W drugiej sesji tego samego dnia referaty prezentowali następujący prelegenci: Elżbieta Złonkiewicz z PRz.: *Międzynarodowa definicja terroryzmu – konieczność ujednoczenia*, Mikołaj Woźniak z UAM: *Wpływ pełnoskalowej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę na poziom zagrożenia terrorystycznego w Polsce*, Magdalena Szumiło-Kulczycka z UE: *Terroryzm żywnościowy*, ppłk rez. dr inż. Piotr Pietrakowski z UWSB Marito: *Neurolider – badania, nauka, rozwój*, Jakub Grelewicz z UMK: *Rola studentów w zapobieganiu i przygotowaniu na ataki terrorystyczne*, dr inż. Wiesław Smolski: *Problematyka bezpieczeństwa mieszkańców województwa podlaskiego w wymiarze lokalnym i regionalnym*, Marcin Barnat z UK: *Antyterrorystyczne adaptacje koncepcji Security by design*, Milena Zawadzka z UK: *Edukacja antyterrorystyczna w środowisku i na potrzeby funkcjonowania jednostek PSP*, Michał Sierżputowski: *Wykorzystanie technologii blockchain w procesie autentyfikacji informacji w zarządzaniu kryzysowym*, Błażej Lota z UK: *Potrzeby antyterrorystyczne doskonalenia pracy operacyjnej powiatowych jednostek Policji*, Andrzej Andrzejewski z UK: *Zasoby informacyjne i metodologia oceny ryzyka atakiem cyberterrorystów w jednostce powiatowej samorządu terytorialnego*, Bartosz Szymański i Zuzanna Ko-

walik z WAT: *Cyberterrorizm – wiodące zagrożenie cybernetyczne*, Agnieszka Machrut z UK: *Dezinformacja i manipulowanie przepływem danych przez inicjatorów ataków terrorystycznych*, mł. insp. dr Sylwester Smoleński: *Stopnie alarmowe z ustawy o działaniach antyterrorystycznych – aspekt teoretyczny i praktyczny*, Paweł Wilkaniec z UK: *Broń czarnoprochowa jako narzędzie zamachu terrorystycznego*, asp. szt. Dariusz Manikowski z UK: *Broń samodzielowa i amunicja na terenie zagrożonym atakiem terrorystycznym*, Bernadeta Maury: *Nielegalne posiadanie broni i amunicji w środowisku zagrożonym atakiem terrorystycznym*, Jerzy Tembłowski z UK: *Specyfika i potrzeba istnienia klas mundurowych z modulem reagowania na zamachy terrorystyczne w szkołach średnich*, Krzysztof M. Hajdasz z UK: *Szkoły średnie i ich odporność na zróżnicowane ataki o zabarwieniu terrorystycznym*, Krzysztof Adamek z UK: *Zajęcia szkoleniowe jednostek OSP wobec neutralizacji skutków ataków terrorystycznych*, ppor. Marcin Kryń z COS Służby Więziennej: *Osadzeni niebezpieczni – kategoria wymagająca wyspecjalizowanych działań*, dr Monika Wysocka z AMW w Gdyni: *Repatriacja, relokacja, rehabilitacja i reintegracja kobiet zaangażowanych w terrorizm oraz ekstremizm – rozwiązania wybranych państw*, dr Paweł Łuszcz: *Zabezpieczenie jednostek organizacyjnych Służby Więziennej przed wystąpieniem zagrożeń w postaci aktów terroru*, Konrad Karasiński z UK: *Praca dzielnicowego Policji na potrzeby edukacji w sytuacjach zagrożenia zamachem terrorystycznym*.

W drugim dniu kongresu zorganizowano ponadto dwa panele dyskusyjne z udziałem ekspertów. W pierwszym z nich wystąpili: mjr rez. dr hab. inż. Jarosław Stelmach, prof. WSBPI Aperon, płk SOP dr Jarosław Cymerski, st. str. dr Wojciech Wróblewski z APOż., Wojciech Machowski – WCPR Rzeszów i Maciej Solski – Centrum Ratownictwa, którzy dyskutowali na temat zakresu i charakteru fazy reagowania na zamachy terrorystyczne, działań na miejscu zamachów, negocjacji policyjnych w działaniach AT, działań ratowniczych, wykorzystaniu nowoczesnych technologii, użyciu broni i ŚPB, case studies i odbudowie po zamachach terrorystycznych.

W drugim panelu dyskusyjnym zatytułowanym: „Działania kontrterrorystyczne – dobre praktyki i rekomendacje” w charakterze ekspertów wystąpili byli i obecni funkcjonariusze i żołnierze pododdziałów Policji i SZ RP zajmujących się zwalczaniem terroryzmu: prof. dr hab. Kuba Jałoszyński z APw Szcz., płk rez. Piotr Gąstał – były Dowódca JW. „Grom”, podkom. Kamil Winter – Centralny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji „BOA”, nadkom. Grzegorz Chrzanowowski – Samodzielny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji w Radomiu.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę prelegentów oraz ekspertów, moderatorzy sesji zobligowali zabierających głos do rygorystycznego przestrzegania czasu wystąpień. Z tego też powodu organizatorzy nie przewidzieli zadawania pytań i dyskusji z prelegentami, co zdaniem piszącego te słowa ograniczało możliwość dyskusji i weryfikacji pewnych kwestii. Niedogodność ta była rekompensowana w trakcie przerw kawowych i w kularach kongresu.

Kongres ponadto wzbogacony został pokazem statycznym środków pola walki, medycyny pola walki i gadżetów wykorzystywanych do zwalczania terroryzmu.

II Międzynarodowy Kongres Antyterrorystyczny, który według zapewnień jego organizatorów stał się już projektem cyklicznym, w sposób istotny wpisuje się w debatę naukową dotyczącą zagrożenia asymetrycznego, jakim jest współczesny terroryzm. Tym samym może stać się niezwykle wartościowym przedsięwzięciem, bowiem skupia wybitnych przedstawicieli świata nauki zajmujących się szeroko rozumianym bezpieczeństwem oraz tych, którzy w wymiarze praktycznym reprezentują służby i instytucje kontrterrorystyczne. Już na tym etapie widać, że powstała w ten sposób nowa jakość, która może wpływać nie tylko na wartościowe publikacje naukowe, ale również na wzrost bezpieczeństwa w wymiarze krajowym i międzynarodowym.